

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА»
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ЮРИДИЧНИЙ ІНСТИТУТ**

КРИМІНАЛЬНО- ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДОКУМЕНТИ

**ПРОГРАМА
ВИБІРКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

підготовки студентів
освітнього ступеня
спеціальність

**бакалавр
081 Право**

Івано-Франківськ, 2019 рік

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: кафедрою судочинства Навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: Махінчук Віталій Миколайович – д.ю.н., професор кафедри судочинства, Кульчак Леся Степанівна – старший викладач кафедри судочинства

Програма навчальної дисципліни схвалена на засіданні кафедри судочинства (протокол № 4 від 29 листопада 2019 року)

Затверджено Вченою радою Навчально-наукового юридичного інституту (протокол № 4 від 26 грудня 2019 року)

ВСТУП

Програма вивчення вибіркової навчальної дисципліни «Кримінально-процесуальні документи» складена для студентів спеціальності 081 Право, освітнього ступеня бакалавр.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є нормативно-правові акти, які регламентують питання складення документів в ході кримінального провадження, їх тлумачення та механізми реалізації, науково-теоретичні дослідження у цій сфері

Міждисциплінарні зв'язки. Вибіркова навчальна дисципліна Кримінально-процесуальні документи» є складовою для поглибленого вивчення дисциплін кримінально-правового циклу, і пов'язана з такими як: «Кримінальне процесуальне право», «Криміналістика», «Оперативно-розшукова діяльність» «Адвокатська діяльність у сфері кримінальної юстиції, «Адвокатська діяльність» тощо.

Програма навчальної дисципліни складається з таких **змістових модулів:**

1. Змістовий модуль 1 *«Загальні вимоги до оформлення кримінально-процесуальних документів».*
2. Змістовий модуль 2 *«Кримінально-процесуальні документи на різних стадіях кримінального провадження».*

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. **Метою** викладання вибіркової навчальної дисципліни «Кримінально-процесуальні документи» є вивчення студентами вимог кримінального процесуального закону щодо процесуальних документів, що складаються слідчим, прокурором, слідчим суддею і суддею (судом) у досудовому і судовому провадженні; аналізі проблем, що виникають при їх складанні, та в отриманні практичних навиків складання процесуальних документів у кримінальному провадженні, що є важливою складовою в підготовці висококваліфікованих фахівців для роботи в правоохоронних органах та суді.

1.2. **Основними завданнями** вивчення дисципліни «Кримінально-процесуальні документи» є формування у студентів правового світогляду та мислення, оволодіння студентами сучасними знаннями з метою формування і розвитку їх професійної компетенції у сфері кримінального провадження, зокрема отримання необхідного обсягу теоретичних знань, вмінь та практичних навичок складання процесуальних документів як на стадії досудового розслідування так і в ході судового розгляду кримінальних справ, оволодіння достатнім рівнем правової культури і правосвідомості для забезпечення прав, свобод та інтересів суб'єктів кримінально-процесуальних правовідносин.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні

знати:

- ✓ значення дотримання формальних вимог кримінального процесуального закону в кримінальному провадженні для захисту прав і свобод людини;
- ✓ культуру складання, оформлення процесуальних документів як елементи професійної етики;
- ✓ поняття, значення, законодавчої регламентації і типової структури (форми) кримінальних процесуальних документів;
- ✓ види кримінальних процесуальних документів і вимоги, що ставляться до них;
- ✓ вимоги до якості процесуальних документів, сформульованих у рішеннях Європейського суду з прав людини, правових позиціях Конституційного Суду України, постановках Пленуму Верховного Суду України, Інформаційних листах Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, наказах Генерального прокурора України, Міністерства внутрішніх справ України;
- ✓ зміст, підстави винесення, порядок оформлення кримінальних процесуальних документів, що складаються під час досудового розслідування та судового розгляду в кримінальному провадженні;

вміти:

- ✓ аналізувати вимоги закону при складанні процесуальних документів на стадії досудового розслідування та судового розгляду в кримінальному провадженні;

- ✓ вільно оперувати поняттями і категоріями щодо процесуального документа, його ознак, структури та ін.
- ✓ правильно тлумачити та застосовувати на практиці норми кримінального процесуального права в процесі роботи за юридичною спеціальністю;
- ✓ складати основні процесуальні документи кримінального провадження з урахуванням вимог, що пред'являються до них (протоколи, постанови, обвинувальні акти, проекти ухвал, вироків, апеляційних та касаційних скарг);
- ✓ правильно викладати свою думку в рішеннях, що виносяться слідчим, прокурором, слідчим суддею та суддею (судом) на стадіях досудового розслідування та судового розгляду в кримінальному провадженні;
- ✓ виявляти та усувати помилки у кримінальних процесуальних документах.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться **90 годин / 3 кредити ECTS.**

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСИПЛІНИ

Змістовий модуль 1.

Загальні вимоги до оформлення кримінально-процесуальних документів

ТЕМА 1. Мова і стиль юридичних документів.

Поняття і значення процесуальної форми в кримінальному провадженні. Поняття процесуальних документів у кримінальному провадженні. Класифікація кримінальних процесуальних документів.

Документи, в яких відображені процесуальні рішення, та їх характеристика: постанова, обвинувальний акт, ухвала, вирок суду тощо.

Документи, у яких фіксується хід і результати процесуальних дій осіб, які здійснюють кримінальне провадження (протоколи, журнал судового засідання тощо).

Процесуальні документи сторони обвинувачення. Процесуальні документи сторони захисту. Процесуальні документи слідчого судді, суду. Інші процесуальні документи.

Процесуальні документи, які складаються під час досудового розслідування. Процесуальні документи, які складаються в судовому провадженні.

Вимоги, що пред'являються до кримінальних процесуальних документів. Наслідки недотримання цих вимог. Культура складання процесуальних документів. Мова процесуального документа. Структура кримінальних процесуальних актів.

Змістовий модуль 2.

Кримінально-процесуальні документи на різних стадіях кримінального провадження

ТЕМА 2. Процесуальні документи, що складаються на початку досудового розслідування

Рапорт про виявлення кримінального правопорушення. Заява про кримінальне правопорушення. Протокол прийняття заяви про кримінальне правопорушення. Повідомлення заявнику про прийняття і реєстрацію заяви.

Повідомлення про початок досудового розслідування. Доручення про проведення досудового розслідування. Постанова про призначення групи прокурорів. Постанова про призначення групи слідчих. Постанова про доручення досудового розслідування іншому органу досудового розслідування.

ТЕМА 3. Процесуальні документи, що складаються під час проведення слідчих (розшукових) дій

Протокол допиту. Протокол одночасного допиту двох (чи більше) вже допитаних осіб. Протокол допиту малолітнього (неповнолітнього) свідка.

Клопотання про проведення допиту свідка під час досудового розслідування у судовому засіданні.

Протокол пред'явлення особи для впізнання. Протокол пред'явлення речей для впізнання. Протокол пред'явлення трупа для впізнання. Протокол пред'явлення особи для впізнання за фотознімками.

Постанова про проведення допиту (впізнання) у режимі відео конференції. Протокол допиту в режимі відео конференції. Протокол пред'явлення особи для впізнання в режимі відео конференції. Рапорт про опитування в режимі телефонної конференції.

Клопотання про проведення обшуку. Протокол обшуку.

Протокол огляду (місця події, місцевості, приміщень, житла чи іншого володіння особи, речей, документів, трупа). Протокол огляду трупа, пов'язаний з ексгумацією.

Протокол проведення слідчого експерименту. Постанова про проведення освідкування. Протокол освідкування особи.

Постанова про залучення експерта та проведення експертизи. Протокол отримання зразків для експертизи. Висновок експерта. Постанова про доручення проведення слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових) дій на території, яка знаходиться під юрисдикцією іншого органу досудового розслідування.

ТЕМА 4. Процесуальні документи, що складаються під час застосування заходів забезпечення кримінального провадження

Повістка про виклик. Клопотання про здійснення приводу. Клопотання про накладення грошового стягнення за невиконання процесуального обов'язку. Протокол тимчасового вилучення документів. Протокол передання тимчасово вилученого майна. Клопотання про тимчасове обмеження у користуванні спеціальним правом. Клопотання про відсторонення від посади. Клопотання про тимчасовий доступ до речей і документів. Протокол тимчасового доступу до речей і документів.

Протокол тимчасового вилучення майна. Протокол повернення тимчасово вилученого майна. Клопотання про арешт майна. Протокол виконання ухвали про арешт майна. Клопотання про застосування запобіжного заходу у вигляді особистого зобов'язання. Клопотання про застосування запобіжного заходу у вигляді особистої поруки. Клопотання про застосування запобіжного заходу у вигляді застави. Клопотання про застосування запобіжного заходу у вигляді домашнього арешту. Клопотання про застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою. Клопотання про зміну запобіжного заходу.

Повідомлення про затримання. Протокол про роз'яснення правил користування електронними засобами контролю. Клопотання про продовження строку тримання під вартою. Протокол про оголошення підозрюваному ухвали слідчого судді про застосування запобіжного заходу та вручення її копії.

Клопотання про дозвіл на затримання з метою приводу. Протокол затримання особи, підозрюваної у вчиненні злочину.

ТЕМА 5. Процесуальні документи, що складаються під час зупинення, закінчення досудового розслідування

Постанова про закриття кримінального провадження. Повідомлення про завершення досудового розслідування. Протокол про надання доступу до матеріалів досудового розслідування. Клопотання про встановлення строку ознайомлення з матеріалами досудового розслідування. Протокол ознайомлення з матеріалами досудового розслідування. Повідомлення про відкриття матеріалів сторонам кримінального провадження. Протокол про видалення з документів, які надаються для ознайомлення, відомостей, які не будуть розголошені під час судового розгляду. Обвинувальний акт. Реєстр матеріалів досудового розслідування. Клопотання про застосування до неповнолітнього примусових заходів виховного характеру. Клопотання про застосування примусових заходів медичного характеру. Протокол роз'яснення підозрюваному права на звільнення від кримінальної відповідальності.

ТЕМА 6. Процесуальні документи, що складаються під час судового провадження

Ухвала про відкладення судового засідання. Ухвала про призначення запасного судді. Ухвала про проведення судового розгляду без потерпілого. Ухвала про привід свідка. Ухвала про видалення із залу судового засідання. Ухвала про зміну (скасування, обрання) запобіжного заходу щодо обвинуваченого.

Ухвала про об'єднання (виділення) матеріалів кримінального провадження. Ухвала про зупинення судового провадження. Ухвала про розшук обвинуваченого. Ухвала про здійснення дистанційного судового провадження.

Пам'ятка про права та обов'язки осіб, які беруть участь у судовому розгляді. Ухвала про обсяг доказів та порядок їх дослідження.

Ухвала про допит обвинуваченого з використанням відео конференції. Ухвала про розгляд та розв'язання клопотання учасників судового провадження. Ухвала про зняття питання за протестом сторони. Ухвала про дослідження речових доказів, документів, звуко- і відеозаписів. Ухвала про огляд речових доказів поза межами суду. Виклик експерта для допиту для роз'яснення висновку. Ухвала про виключення документа з числа доказів. Ухвала про зміну порядку розгляду в порядку ст. 362 КПК. Ухвала про закінчення з'ясування обставин та перевірки їх доказами. Ухвала про відновлення з'ясування обставин, встановлених під час кримінального провадження, та перевірки їх доказами. Ухвала про встановлення порядку виступів у судових дебатах. Обвинувальний вирок. Виправдувальний вирок.

Окрема думка судді. Ухвала про внесення виправлень у судове рішення (відмову у внесенні виправлень). Ухвала про роз'яснення судового рішення (про відмову в його роз'ясненні). Ухвала суду про залишення цивільного позову без розгляду.

ТЕМА 7. Процесуальні документи слідчого судді

Ухвала про здійснення приводу. Ухвала про відмову у здійсненні приводу. Ухвала про накладення грошового стягнення. Ухвала про скасування ухвали про накладення грошового стягнення.

Ухвала про повернення прокурору клопотання про тимчасове обмеження у користуванні спеціальним правом. Ухвала про тимчасове обмеження у користуванні спеціальним правом. Ухвала про відмову у тимчасовому обмеженні у користуванні спеціальним правом. Ухвала про відмову у продовженні строку тимчасового обмеження у користуванні спеціальним правом. Ухвала про відсторонення від посади. Ухвала про відмову у відстороненні від посади. Ухвала про тимчасовий доступ до речей і документів.

Ухвала про арешт майна. Ухвала про відмову у задоволенні клопотання про арешт майна.

Ухвала про застосування запобіжного заходу. Ухвала про відмову в застосуванні запобіжного заходу. Ухвала про зміну запобіжного заходу. Ухвала про скасування запобіжного заходу.

Ухвала про продовження строку тримання під вартою. Ухвала про відмову у наданні дозволу на затримання з метою приводу. Ухвала про дозвіл на затримання з метою приводу. Ухвала про зобов'язання органу державної влади (службової особи) забезпечити додержання прав особи, яка тримається під вартою. Ухвала про зобов'язання органу державної влади (службової особи) доставити особу, яка тримається під вартою, для з'ясування підстав позбавлення свободи. Ухвала про задоволення заяви про відвід.

Ухвала про залишення заяви про відвід без розгляду. Ухвала про дозвіл на обшук житла чи іншого володіння особи. Ухвала про дозвіл на огляд житла чи іншого володіння особи. Ухвала про дозвіл на проведення слідчого експерименту у житлі чи іншому володінні особи. Ухвала про примусове залучення особи для проведення медичної (психіатричної) експертизи. Ухвала про дозвіл на проведення негласної слідчої (розшукової) дії. Ухвала про відмову у наданні дозволу на проведення негласної слідчої (розшукової) дії. Ухвала про скасування рішення слідчого (прокурора). Ухвала про зобов'язання припинити дію. Ухвала про зобов'язання вчинити дію. Ухвала про задоволення скарги.

Тема 8. Процесуальні документи, що складаються в ході перегляду кримінальних справ

Складання прокурором апеляційної, касаційної скарги і заяви про перегляд судового рішення у кримінальному провадженні за нововиявленими або виключними обставинами на судові рішення у кримінальному провадженні, їх форма і зміст.

3. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Богданюк О.А., Тупіченко Д.Л. Зразки документів у кримінальному процесі. – Х., 2012.
2. Практикум зі складання кримінально-процесуальних документів: [Навчально-метод. матеріали для курсантів 4 курсу НАВС] / В.В. Рожнова, Д.О. Савицький, О.Ю. Хабло, К.Г. Горелкіна. – К.: Національна академія внутрішніх справ, 2012. – 28 с.
3. Зразки процесуальних документів : посібник : матеріали до складання кваліфікац. іспитів для отримання Свідоцтва про право на заняття адвокат. діяльністю / за ред. С. О. Куринської. – 6-те вид., переробл. – Київ : Прецедент, 2012. – 151 с.
4. Складання кримінально-процесуальних документів у досудовому провадженні / Л. Д. Удалова [та ін.]. – Київ : КНТ, 2013. – 376 с
5. Зразки процесуальних документів кримінального провадження : практ. посіб. / упоряд. А. В. Григоренко. – Київ : Центр учб. літ., 2013. – 332 с.
6. Зразки процесуальних документів строки захисту, потерпілого, інших учасників кримінального провадження відповідно до положень нового Кримінального процесуального кодексу України : практ. посіб. / за заг. ред. А. В. Григоренко. – Київ : Центр учб. літ., 2013. – 288 с.
7. Збірник зразків процесуальних документів (досудове розслідування) : наук.-практ. посіб. – Харків : Оберіг, 2014. – 600 с.
8. Зразки процесуальних документів (досудове розслідування) : наук.-практ. посіб. / О. Перепелиця [та ін.]. – Харків : Право, 2015. – 632 с.
9. Процесуальні документи у кримінальному провадженні : зразки, роз'яснення : [наук.-практ. посіб.] / за заг. ред.: М. А. Погорецький, О. П. Кучинська. – Київ : Юрінком Інтер, 2015. – 545 с.
10. Зразки процесуальних документів у кримінальному провадженні з коментарями : посібник / А. В. Григоренко [та ін.]. – Київ : Центр учб. літ., 2016. – 288 с.

Додаткова монографічна література та наукові статті в періодичних виданнях подані в посібниках для підготовки до семінарських занять та для самостійної роботи.

4. ФОРМА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ УСПІШОСТІ НАВЧАННЯ - ЗАЛІК

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Засоби діагностики, що застосовуються при викладанні дисципліни «Кримінально-процесуальні документи», можна розділити на 2 групи:

- неадаптивні засоби;
- адаптивні засоби.

Неадаптивні засоби:

1. Послідовна вибірка – використовується в основному для діагностики самостійної роботи студента та самодіагностики у вигляді однакових для всіх завдань.

2. Випадкова вибірка – використовується при написанні модульних контрольних робіт і полягає у випадковому виборі для кожного студента підбірки декількох завдань приблизно однакового рівня складності.

3. Ієрархічна (багаторівнева) вибірка – використовується для складання варіантів завдань для складання екзамену і полягає у випадковій підбірці для студента завдань декількох рівнів складності з різних тем, різних типів тощо.

Адаптивні алгоритми враховують безліч параметрів моделі студента і / або навчального матеріалу і застосовуються під час семінарських занять як правило під час усної відповіді студента. Адаптивні методи максимально використовують дані з моделі студента (наприклад, рівень підготовленості студента, рівень неспокою-тривоги, правильність відповіді та ін.) і / або моделі навчального матеріалу (наприклад, взаємозв'язку між окремими питаннями теми) і дозволяють організувати контроль індивідуально для кожного студента, підтримуючи, наприклад, оптимальний для студента рівень складності додаткових запитань або формуючи індивідуальні стратегії контролю з окремої теми, змістового модуля чи дисципліни в цілому в цілому.

З метою діагностики успішності студентів використовуються:

- а) усне опитування студентів на семінарських заняттях;
- б) опитування у вигляді письмових тестів;
- в) тематичні письмові самостійні роботи;
- г) підсумкове опитування студентів по тематиці змістових модулів;
- д) підсумкова контрольна робота.